

Jan Zygmunt Trusewicz

Ośrodek Historii Warmińsko-Mazurskiej Medycyny, Olsztyn, Polska;
z.trusewicz@wp.pl

Piąta edycja Konferencji zatytułowanej „Spotkania medyków z historią”, Olsztyn, 20 listopada 2021 r.

Fifth edition of the “Medics meet history” („Spotkania medyków z historią”) Conference, Olsztyn, November 20, 2021

Fünfte Ausgabe der Konferenz mit dem Titel “Begegnungen von Medizinern mit der Geschichte” („Spotkania medyków z historią”), Olsztyn, 20. November 2021

„Spotkania medyków z historią” na trwałe wpisały się do kalendarza wydarzeń Ośrodka Historii Warmińsko-Mazurskiej Medycyny. Wprawdzie konferencję zaplanowano w 2020 r., jednak ze względów epidemiologicznych, mogła się odbyć dopiero 20 listopada 2021 r. Jubileuszowa, piąta edycja konferencji, poświęcona była twórcom medycyny w powiatach Warmii i Mazur. Organizatorzy zdecydowali się połączyć obrady z jubileuszem 100-lecia powstania Izb Lekarskich w Polsce. Piąte spotkanie było wyjątkowe z wielu powodów. Począwszy od tematu wiodącego, poprzez bardzo interesujące wystąpienia, „niespodzianki”, jakie przygotowano uczestnikom konferencji oraz fakt, że odbywało się ono z zakrytymi przez maseczki twarzami i zachowaniem dystansu.

Spotkanie otworzył przewodniczący Ośrodka Historii dr n. med. Jan Zygmunt Trusewicz, który powitał uczestników konferencji i zaproszonych gości, w tym m.in. Agnieszkę Warakomską-Poczobutt – dyrektora Biura Wojewody, Ewę Kaliszuk – wiceprezydenta Olsztyna i Andrzeja Milkiewicza – Dyrektora Gabinetu Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Konferencja przebiegała w dwóch sesjach. Pierwszą z nich rozpoczął wykład dr. n. med. Jana Zygmunta Trusewicza, zatytułowany: *Jubileuszowe Wspomnienia*

Spotkań Medyków z Historią w 100-lecie Izb Lekarskich. Mówca przypomniał tematykę i wykładowców uczestniczących w konferencjach w minionych latach oraz wydarzenia towarzyszące spotkaniom. Nawiązał do historii powstania i rozwoju samorządności lekarzy wskazując, że rok 2021, to czas jubileuszu, gdyż ustawą o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich z dnia 2 grudnia 1921 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej powołał samorząd lekarski.

Od kilku lat Ośrodek Historii Warmińsko-Mazurskiej Medycyny realizuje projekt zatytułowany *Archiwum Lekarzy Warmii i Mazur – Historia głosem pisana*. Gromadzone są wspomnienia i relacje medyków, naszych starszych koleżanek i kolegów, świadków i twórców olsztyńskiej służby zdrowia w drugiej połowie XX w. Od 2018 r. zarejestrowaliśmy kilkadziesiąt przekazów w technice audio i wideo. Niezmiennie celem głównym jest przeprowadzenie dalszych wywiadów. Chcemy zwrócić uwagę na niezwykle ciekawe indywidualne historie lekarzy z naszego regionu (biografie, studia, pracę w przychodniach, szpitalach, gabinetach), ale też na ich udział w rozwoju poszczególnych specjalizacji i wkład w powstawanie placówek medycznych na Warmii i Mazurach. Interesują nas także ich pasje i zainteresowania. Każda z relacji wzbogaca wiedzę o losach naszych rozmówców i historii lekarskiej korporacji w województwie. Ze wspomnień wybraliśmy zwłaszcza fragmenty dotyczące ich pracy zawodowej, a następnie stworzyliśmy film, który prezentuje atmosferę lat, gdy tworzyła się olsztyńska medycyna. Pomysł ten był szczególną formą nawiązania do Jubileuszu 100-lecia powstania Izb Lekarskich. Dlatego też kolejnym punktem programu Konferencji w listopadzie 2021 r. była prezentacja wspomnianego projektu, zatytułowanego: „Historia olsztyńskiej medycyny głosem pisana”. Projekcja wywołała ożywienie i wzruszenie uczestników Konferencji w zwłaszcza, że wypowiedzi wielu z nich, zostały zaprezentowane w filmie (link do filmu: <https://www.youtube.com/watch?v=5GVxr5yeelQ>).

Na ten szczególny dzień Ośrodek Historii Warmińsko-Mazurskiej Medycyny przygotował także pamiątkowe medale, nawiązujące zarówno do Jubileuszu „Piątych spotkań medyków z historią”, jak i 100-lecia powstania Izb Lekarskich w Polsce. Medale otrzymali wszyscy uczestnicy konferencji historycznej.

Tematem wiodącym konferencji był *Rozwój medycyny w powiatach Warmii i Mazur*. Wybór problematyki wytyczył zamiar zaprezentowania szczególnej sytuacji regionu, będącego częścią ziem przyłączonych po roku 1945. Trudno tu było mówić o kontynuacji prowadzenia opieki medycznej. Od pierwszych latach powojennych należało stworzyć od podstaw zręby polskiej służby zdrowia. Zadanie to w głównej mierze spełniali przybywający tu stopniowo lekarze z różnych terenów przedwojennej Polski. Przywożono wiedzę, doświadczenie i umiejętności, by zorganizować i rozwijać służbę zdrowia. Bezcenną wartością był ich zapał do pracy i chęć niesienia pomocy medycznej innym.

Pamiątkowe medale, nawiązujące zarówno do Jubileuszu „Piętych spotkań medyków z historią”, jak i 100-lecia powstania Izb Lekarskich w Polsce

Zgodnie z tradycją „Spotkań medyków z historią”, także i tym razem przygotowano wystąpienia historyków oraz prezentacje lekarzy. Obrady Sesji II rozpoczęła historyk, prof. Norbert Kasperek, który zaprezentował wykład zatytułowany: *Warmia i Mazury w latach 1945–1989*. W interesujący sposób omówił sytuację społeczno-polityczną regionu, nawiązując szczególnie do kształtującej się tu polskiej służby zdrowia. Następnie, dr Piotr Klementowski, w referacie zatytułowanym *Doktor Władysław Klementowski – autorytet medycyny Mazur Południowych* przedstawił postać swego ojca, osoby wielce zasłużonej dla opieki medycznej m.in. w powojennym Piszcu. To osobiste i wzruszające wystąpienie spotkało się ze szczególnie dużym zainteresowaniem uczestników konferencji.

Równie interesujące było wystąpienie następne, a właściwie opowieść zatytułowana: *W służbie chorym od pokoleń*, przybliżająca historię rodziny Żuralskich, wielopokoleniowo związanej z medycyną. Wystąpienie to zaprezentował dr Roman Żuralski, który podzielił się swoimi szczególnie wnikliwymi ustaleniami na temat działalności medycznej bliskich autorowi osób.

Powstanie i rozwój służby zdrowia na północnym krańcu regionu w okresie powojennym przedstawił dr Wacław Krukowski. Temat dotyczący *Rozwoju medycyny we Fromborku* był prelegentowi doskonale znany, bo przez wiele lat pracował on w Szpitalu Psychiatrycznym w tym mieście. Prezentując w najdrobniejszych szczegółach dzieje tej placówki, mówca przypomniał jej wszystkich ówczesnych pracowników.

Podczas dyskusji wieńczącej konferencję, zebrani wypowiedali się zarówno na temat wysłuchanych referatów, jak i wymieniali uwagi na temat obejrzanego filmu. Zgodnie przyznano, że należy kontynuować spotkania przybliżające i poszerzające wiedzę na temat opieki medycznej w regionie, w tym zwłaszcza zachowywać w pamięci nauczycieli i mistrzów – wielkich ludzi medycyny na Warmii i Mazurach. Podsumowując spotkanie stwierdzono ponadto, że mimo wielorakich trudności pojawiających się w okresie powojennym, dzięki znakomitym lekarzom, stworzony został fundament dla przyszłych pokoleń medyków.